

Originalen i Rūm arkivet.

Innberetning om undersøkelse
av runesten på Skollerud, Ytre Aadalen
s., Aadalen pgd. Buskerud.

Den 22de desember 1924 meddelte skolebestyrer Olaus Islandsmoen at det på gården Skollerud i Aadalen finnes en runesten. En måned senere, 20 januar 1925 var jeg på stedet for å foreta den første besiktigelse for Universitetets Oldsaksamling. Denne måtte bli av helt foreløbig karakter, da det var + 12 / som umuliggjorde enhver bruk av vand og også besværliggjorde kalkeringen. Lærer Erik Arnesen fulgte mig som kjentmann, og viste hele tiden den mest elskverdige hjelpsomhet.

Stenen er en stor jevn helle av oval form såvidt jeg kan se av samme røde sandsten som de ringerikske billedstenerne 1.40 m. lang og 1.25 m. bred. Runene er innbragt ca. 35 cm. fra den ene ende og går tvers av stenen, omtrent midt på eller lengderetningen. Runene er risset i to linjer. Den øverste er 21 cm. lang og har 18 nogenlunde tydelige runer. Når man tar det siste R som er tydelig nok, er de siste runer tilhørende helt utvisket, mens de andre er ganske tydelige, selv om det kan være tvil om enkelte staver. På den nederste linje kunde jeg bare lese noen runer, men der syntes å være spor av flere lenger tilhørende, derimot tror jeg

Den 22de desember 1924 meddelte
olebestyrer Olaus Islandsmoen at det
gården Skollerud i Aadalen finnes en
nesten. En måned senere, 20 januar
1925 var jeg på stedet for å foreta den
første besiktigelse for Universitetets
landsaksamling. Denne måtte bli av helt
preløbig karakter, da det var + 12 /
som umuliggjorde enhver bruk av vand og
også besværliggjorde kalkeringen. Lærer
Erik Arnesen fulgte mig som kjentmann,
og viste hele tiden den mest elskverdige
hjelpsomhet.

Stenen er en stor jevn helle av oval
form såvidt jeg kan se av samme røde sand-
sten som de ringerikske billedstenerne
1.40 m. lang og 1.25 m. bred. Runene er
forbragt ca. 35 cm. fra den ene ende og
går tvers av stenen, omtrent midt på ef-
ter lengderetningen. Runene er risset
i to linjer. Den øverste er 21 cm. lang
og bærer 18 nogenlunde tydelige runer. Når
man påtager det siste R som er tydelig nok,
så ser de siste runer tilhøre helt utvisket,
mens de andre er ganske tydelige, selv
om det kan være tvil om enkelte staver.
I den nederste linje kunde jeg bare lese
fem runer, men der syntes å være spor av
andre lenger tilhøre, derimot tror jeg
ikke det finnes flere tilvenstre her.
Som det ses av kalkeringene er runene små,
ca. 2 cm. høie. I virkeligheten er flere
av runerne adskillig tydeligere enn de

2.

synes på kalkeringen, hvorfor jeg også har skrevet dem op, men kun tatt med det jeg anså for nogenlunde sikkert. En nøiaktig undersøkelse vil sannsynligvis bringe mere for dagen.

Da Skollerud for ca. halv hundrede år siden var landbruksskole, blev stenen brukt som plate til et havebord. Det kan vel tenkes at den da er blitt noget tilhugget i kantene. Senere skal den en tid ha ligget som dørhelle. Nu står den opreist mot staburveggen med runene vendt inn.

Oslo 21. januar 1925.

Björn Sten

Rektor H. J. Hammer.

Universitetets Oldsaksamling
Jnr. 463. -

Universitetets Oldsaksamling
Topografisk Arkiv

Hr. professor Magnus Olsen.

Ved et brokk på Skollrud gård i Adal igår fikk jeg se den gamle bordplate med rúnemerkningene ligge henstengt på marken. Folkehøiskolebestyrer Tolaund moin, som ifjor gjorde mig oppmerksom på steinens eksistens, sa han vilde skrive til dem om den. Jeg vet ikke om han har gjort det.

Jeg tror det vilde være det rette om de tok en tur herop hvis de ikke alt kjennet rúnemerkningene, og skal med fornøien følge dem opp til gården.

IFall de har sett steinen, vilde jeg gjerne ha greie på hvad de mener de bør gjøres med den. Slik som den ligger nå, bør den ikke røbli å ligge.

Arvidt

H. J. Hammer.

Hønefoss 14. aug. 1925.

Besv 22/9-25

Universitetets Oldsaksamling
Topografisk Arkiv

HARALD HOLTE

FOLLUM PR. HØNEFOSS 25/9-25.

Universitetets Oldsaksamling
Jnr. 507.

Runearkivet

Hr. rektor H. J. Hammer.

Hønefoss.

I anledning af Deres brede af 23 ds. skal jeg tilbage-
melde, at naar der antages at stenhellen paa Skollerud er en runesten,
saa vil jeg sørge for, at den blir forsvarlig opbevaret.

Angaaende eventuel overdragelse til en offentlig samling
finder jeg foreløbig ikke at kunne tage nogen bestemmelse, da det ogsaa
kan have sin interesse, at stenen blir hvor den er.

Om hvorvidt det er runer, som er indridset, er vel forøv-
rig endnu ikke konstanteret med sikkerhed.

Professor Brøggers brev af 22 ds. tilbagesendes hoslagt.

Erbødigst.

Harald Holte.

Se skran

10/10 - 25 og 10/11 - 25

Rektor H. J. Hammer.

Universitetets Oldsaksamling
Topografisk Arkiv

Universitetets Oldsaksamling
Jnr. 508.

Rivnearturvet
Lærer prof
Olesen

Hr. professor Brøgger,

Oslo.

Deres skrivelse av 22.ds. har jeg mottatt. Jeg sendte den videre til eieren av Skollerud, godseier Harald Holte og fikk medfølgende svar.

At stenen skal kunne bli trygt bevaret paa gaarden, anser jeg for meget tvilsomt. Eieren bor der ikke selv, alle bygningene er av tre, og noget pass vil der sikkert ikke bli. Muligens kunde man faa bygget op et eller annet slags tak over stenen, det var det eneste. Om den egentlig hører hjemme paa gaarden, kan jeg ikke si. Det er vel ikke usandsynlig.

Det har tydeligvis været kjent at der har været noget rart ved stenen, men som De ser av brevet, tror eieren ikke paa at tegnene er runer.

Jeg vet ikke hvilke maktmidler professoren sitter inne med for aa sikre slike ting. Det beste var naturligvis ikke aa bruke makt, men min erfaring er at folk heroppe har like liten offertrang som interesse naar det gjelder slikt, og derfor vil stenen sikkert ikke bli vernet om paa forsvarlig maate hvis der ikke blir gjort noget fra Deres side.

Jeg var paa Skolleryd i mandags og forsøkte sammen med oberstløjtnant Dahl aa faa istand en gjengivelse av runene.

Som De muligens kan se av fotografiet (Jeg har endnu ikke fått det), har stenen en underlig form. Den har nemlig været brukt som havebord. ⁱ Materiallet er den almindelige røde ringerkske sandsten. Undersiden er ikke undersøkt nærmere. Den lot til aa være mindre glatt enn oversiden. Tykkelsen 8-10 cm. Lengde ca. 1,20 m, bredde ca. 90 cm. Den ligger henslengt paa

marken ved et gammelt stabur. Den blev reist noget op, men det er vel en foranstaltning av tvilsomt verd. Den var for tung for oss aa flytte, og andre var ikke tilstede.

Selve tegnene skjønner jeg ikke stort av. Jeg fant i min ukyndighet ut at et par av dem (og ¹ og ¹) minnet om Røkstenen. Vilde det ikke være rimelig om De eller professor Magnus Olsen saa paa ~~xxxxx~~ stenen? Skolledrud ligger 17 km. fra Hønefoss, paa vestsiden av Aadalselven.

Hønefoss 30. september 1925.

Erbødigt

H. Hammer

HARALD HOLTE

Universitetets Oldsaksamling
Topografisk Arkiv

FOLLUM GAARD 30/9-1929.
PR. HØNEFOSS

Universitetets Oldsaksamling
Jnr. 546

Universitetets Oldsaksamling

O s l o .

I anledning af Deres vrede skrivelse af 26 ds. tilbage-
meldes, at runestenen paa Skollerud er opbevaret under tak. Hvis den
nogen gang skulde bli anbragt ute, vil jeg paase at den udstyres med
trækasse om vinteren.

Erbødigst

Harald Holte.

Runeaukuret

UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING

OSLO den 3 oktober 1925.

S.G./K.

Hr. Professor Magnus Olsen.
Fageborggaten 27.
her.

Professor Brøgger ber mig sende Dem vedlagte skrivelser fra rektor Hammer og hr. Harald Holte angående ru-
nestener på Skollerud. Professoren vilde være takknemlig for om De vilde se på saken og komme innom her en dag til konfe-
ranse om hvad der videre bør foretas.

Deres ærbødige

L. J. Brøgger

÷ 4 bilag.

Gen v. Marvinsdal

HARALD HOLTE

FOLLUM PR. HØNEFOSS 11/11-25.

Ru. reas. inv. d.

Universitetets Oldsaksamling
nr. 606.

Universitetets Oldsaksamling

Oslo.

Jeg har rigtig modtaget ærede skrivelser af 10 f.m. og 10 ds. og skal i anledning heraf tillade mig at meddele, at jeg for tiden ikke er tilbøilig til at overlade omhandlede sten paa Skollerud i Aadalen til et museum, og henvises herom til min skrivelse til rektor Hamner dat. 25/9 d.a.

Erbødigst

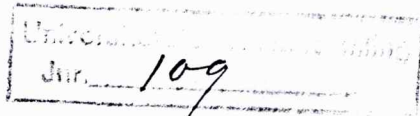
Harald Holte

M. A. T. T.

13/11-25.

G. W. H. besv.

Ringerikes Museum

Universitetets oldsaksarling

Hønefoss 6.mars 1929.

Universitetets oldsaksarling.

Konservator Griegs brev om Skollerudstenen er blitt forelagt museets styre, og der hersket en enstemmig og sterk stemning mot at stenen sendes til Drammen. Forbindelsen med den byen er i våre dager meget liten, og er der noget som kan vekke folk av sløvheten heroppe så er det at Drammens museum får noget fra Ringerike. Jeg er helt enig i den opfatning.

Jeg foreslår at saken foreløbig hviler. Det er mulig at stenen om en tid kan få et foreløbig hjem på Mo i Hole, hvis det blir til noget med planene om et Moe-minne. Hvis ikke finner vi vel en annen ordning. Hvis hr. Grieg kommer herop en dag og ser på gravhaugene på Tanberg, kunde vi konferere videre om saken.

Erbødigst

Besv 7/III - 29 H. J. Hamnes.